

ROZPORZĄDZENIE MINISTRÓW SPRAW WEWNĘTRZNYCH ORAZ PRACY, PŁAC I SPRAW SOCJALNYCH

z dnia 22 marca 1973 r.

w sprawie orzekania o inwalidztwie funkcjonariuszy Milicji Obywatelskiej.

Na podstawie art. 19 ust. 3 i art. 23d ust. 3 ustawy z dnia 31 stycznia 1959 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Milicji Obywatelskiej oraz ich rodzin (Dz. U. z 1959 r. Nr 12, poz. 70 i z 1972 r. Nr 53, poz. 344) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Zasady orzekania o inwalidztwie.

§ 1. Inwalidą jest funkcjonariusz zwolniony ze służby w Milicji Obywatelskiej, który ze względu na stan zdrowia został uznany za niezdolnego do tej służby i jest całkowicie lub częściowo niezdolny do wykonywania zatrudnienia z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu.

§ 2. Za niezdolność do wykonywania zatrudnienia uważa się niezdolność do wykonywania zarobkowej pracy fizycznej lub umysłowej w warunkach przewidzianych dla pracowników, którzy nie są inwalidami.

§ 3. 1. Za stałe naruszenie sprawności organizmu uważa się takie naruszenie sprawności, które powoduje upośledzenie czynności organizmu nie rokujące poprawy według wiedzy lekarskiej.

2. Za długotrwałe naruszenie sprawności organizmu uważa się takie naruszenie sprawności, które powoduje upośledzenie czynności organizmu na okres przekraczający 6 miesięcy, mogące jednak ulec poprawie według wiedzy lekarskiej.

§ 4. 1. Przy ocenie zdolności do wykonywania zatrudnienia funkcjonariuszy uznanych za niezdolnych do służby w Milicji Obywatelskiej bierze się pod uwagę, czy i jakie prace mogliby wykonywać przy wykorzystaniu częściowej zdolności do pracy oraz posiadanych kwalifikacji ogólnych i przygotowania zawodowego.

2. Przy ocenie zdolności do wykonywania zatrudnienia inwalidów zatrudnionych w warunkach szczególnych,

specjalnych lub chronionych bierze się pod uwagę, czy zdolność ta może być zachowana wyłącznie w tych warunkach.

§ 5. Ustalenie wstecznej daty lub wstecznego okresu powstania inwalidztwa następuje na podstawie dokumentacji pochodzącej z tego okresu.

Rozdział 2

Zaliczanie do jednej z grup inwalidów i ustalanie związku inwalidztwa ze służbą w Milicji Obywatelskiej.

§ 6. Do III grupy inwalidów zalicza się funkcjonariuszy uznanych za niezdolnych do służby w Milicji Obywatelskiej, którzy są jednak zdolni do wykonywania zatrudnienia przy wykorzystaniu częściowej zdolności do pracy oraz posiadanych kwalifikacji ogólnych i przygotowania zawodowego.

§ 7. 1. Do II grupy inwalidów zalicza się funkcjonariuszy uznanych za niezdolnych do służby w Milicji Obywatelskiej, którzy są także całkowicie niezdolni do wykonywania jakiegokolwiek zatrudnienia.

2. Zdolność do wykonywania zatrudnienia w warunkach specjalnie stworzonych lub na specjalnym stanowisku pracy nie stanowi przeszkody do zaliczenia do II grupy inwalidów.

§ 8. 1. Do I grupy inwalidów zalicza się funkcjonariuszy uznanych za niezdolnych do służby w Milicji Obywatelskiej, którzy są także całkowicie niezdolni do wykonywania jakiegokolwiek zatrudnienia i ponadto wymagają opieki innej osoby.

2. Zdolność do wykonywania niektórych rodzajów zajęć w specjalnie przystosowanych indywidualnych warunkach (praca niewidomych w specjalnych dla nich przystosowanych spółdzielniach inwalidzkich, praca nakładcza in-

walidów nie mogących samodzielnie poruszać się itp.) nie stanowi przeszkody do zaliczenia do I grupy inwalidów.

§ 9. 1. Za stan wymagający opieki innej osoby w rozumieniu § 8 ust. 1 uważa się:

- 1) choroby obłężne trwające dłużej niż 6 miesięcy,
- 2) choroby psychiczne grożące niebezpieczeństwem dla otoczenia lub samego chorego,
- 3) inne choroby i kalectwa pozbawiające chorego możliwości samodzielnego zaspokojenia niezbędnych potrzeb życia codziennego (przyjmowanie pokarmów, załatwianie czynności fizjologicznych, mycie, ubieranie się itp.),
- 4) niemożność samodzielnego poruszania się w domu.

2. Za wymagające stałej opieki innej osoby uważa się także:

- 1) osoby o zupełnym braku wzroku,
- 2) osoby, u których ostrość wzroku nie przekracza 3/60 lub 10/200 Snellen w lepszym oku za pomocą szkieł wyrównujących wadę wzroku,
- 3) osoby o polu widzenia ograniczonym do przestrzeni zawartej w 20 stopniach.

3. Potrzeba opieki innej osoby w stanach zaostrzenia przewlekłych chorób lub powikłań wad cielesnych (kalectw), trwających przez okres nie przekraczający 6 miesięcy, nie stanowi podstawy do zaliczenia do I grupy inwalidów.

§ 10. Przy orzekaniu o inwalidztwie funkcjonariuszy Milicji Obywatelskiej komisje lekarskie obowiązane są w szczególności do:

- 1) stwierdzenia, czy nastąpiła utrata zdolności do służby w Milicji Obywatelskiej oraz czy istnieje zdolność do wykonywania zatrudnienia,
- 2) określenia grupy inwalidów, do której funkcjonariusz ma być zaliczony,
- 3) ustalenia daty lub okresu powstania inwalidztwa,
- 4) ustalenia, czy inwalidztwo pozostaje w związku ze służbą w Milicji Obywatelskiej,
- 5) ustalenia czy zachodzi potrzeba leczenia, protezowania lub szkolenia przysposabiającego do pracy,
- 6) ustalenia wskazań i przeciwwskazań dotyczących zatrudnienia inwalidów,
- 7) ustalenia terminu badania kontrolnego.

Rozdział 3

Badania kontrolne inwalidów.

§ 11. 1. Pierwsze badanie kontrolne inwalidy przeprowadza się po upływie trzech lat od wydania orzeczenia o inwalidztwie, a kolejne badania kontrolne w zasadzie co dwa lata.

2. Komisja lekarska wyznacza termin badania kontrolnego w okresie wcześniejszym, jeżeli zachodzi przypuszczenie, że ustalona w orzeczeniu grupa inwalidzka może ulec zmianie przed upływem terminów określonych w ust. 1.

3. Można orzec o zbędności badania kontrolnego lub ustalić termin tego badania po okresie dłuższym, jeżeli przebieg choroby powodującej inwalidztwo wskazuje, że zmiana ustalonej w orzeczeniu grupy inwalidzkiej nie nastąpi w ogóle lub może nastąpić po okresie dłuższym niż trzy lub dwa lata.

§ 12. Podczas badania kontrolnego inwalidy ocenia się:

- 1) czy choroba lub ułomności uzasadniająca uznanie funkcjonariusza za niezdolnego do służby w Milicji Obywatelskiej nadal istnieją,
- 2) czy inwalidztwo nadal istnieje i czy pozostaje ono nadal w związku ze służbą w Milicji Obywatelskiej,
- 3) czy osoba zaliczona do I grupy inwalidów wymaga nadal opieki innej osoby,
- 4) czy osoba zaliczona do I lub II grupy inwalidów jest nadal niezdolna do wykonywania jakiegokolwiek zatrudnienia.

§ 13. Nie przeprowadza się badań kontrolnych osób zaliczonych do III lub II grupy inwalidów, jeżeli:

- 1) inwalidztwo powstało z powodu chorób lub wad cielesnych (kalectw), przy których stwierdzeniu nie podaje się inwalidów badaniom kontrolnym stosownie do przepisów o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin,
- 2) inwalidztwo powstało z innych przyczyn niż wskutek urazu, a osoby te ukończyły: mężczyźni — 55 lat, kobiety — 50 lat.
- 3) inwalidztwo trwa dłużej niż 15 lat.

§ 14. 1. Przepisy § 11 i 13 nie ograniczają uprawnień inwalidy do zgłoszenia wniosku o przeprowadzenie badania w celu zaliczenia do innej grupy inwalidzkiej.

2. Badanie kontrolne przed upływem roku od wydania przez komisję lekarską ostatniego orzeczenia może być przeprowadzone, jeżeli lekarz zakładu służby zdrowia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych lub społecznego zakładu służby zdrowia stwierdził zaświadczeniem istotne pogorszenie stanu zdrowia.

Rozdział 4

Ustalanie związku śmierci ze służbą w Milicji Obywatelskiej.

§ 15. 1. Związek śmierci funkcjonariusza ze służbą w Milicji Obywatelskiej ustala właściwa komisja lekarska służby zdrowia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

2. Związek śmierci ze służbą emeryta (rencisty) milicyjnego ustala właściwa komisja lekarska służby zdrowia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych na wniosek organu emerytalnego.

Rozdział 5

Właściwość komisji lekarskich i tryb postępowania.

§ 16. 1. O inwalidztwie funkcjonariusza i związku inwalidztwa ze służbą w Milicji Obywatelskiej oraz o związku śmierci funkcjonariusza (emeryta, rencisty milicyjnego) z tą służbą orzekają wojewódzkie i okręgowe komisje lekarskie służby zdrowia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

2. Okręgowe komisje lekarskie orzekają w sprawach:

- 1) ustalenia stopnia zdolności do służby,
- 2) ustalenia związku schorzeń i kalectw ze służbą,
- 3) inwalidztwa

— w razie uchylecia przez Centralną Komisję Lekarską Ministerstwa Spraw Wewnętrznych orzeczenia wojewódzkiej komisji lekarskiej lub wniesienia odwołania od takiego orzeczenia do Centralnej Komisji Lekarskiej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

§ 17. 1. Centralna Komisja Lekarska Ministerstwa Spraw Wewnętrznych zatwierdza orzeczenia wydane przez wojewódzkie i okręgowe komisje lekarskie służby zdrowia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, rozpatruje odwołania od tych orzeczeń oraz sprawuje nadzór nad działalnością wojewódzkich i okręgowych komisji lekarskich w zakresie orzekania o inwalidztwie funkcjonariuszy Milicji Obywatelskiej.

2. Nadzór, o którym mowa w ust. 1, obejmuje w szczególności:

- 1) czuwanie nad prawidłowym i jednolitym stosowaniem przepisów z zakresu orzecznictwa inwalidzkiego,
- 2) udzielanie wytycznych oraz wyjaśnień w zakresie orzecznictwa inwalidzkiego,
- 3) prawo kwestionowania i przedstawiania dyrektorowi Departamentu Zdrowia i Spraw Socjalnych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych orzeczeń wojewódzkich komisji lekarskich, jeżeli zachodzi uzasadniona wątpliwość co do zgodności orzeczenia ze stanem faktycznym lub przepisami prawa — a orzeczenie zostało już zatwierdzone,
- 4) prawo zlecenia komisjom lekarskim przeprowadzania badań niezależnie od ich obszaru działania.

3. Zakwestionowanie orzeczenia w wypadku określonym w ust. 2 pkt 3 nie wstrzymuje wydania i wykonania decyzji opartej na tym orzeczeniu do czasu jego zmiany.

§ 18. 1. Komisja lekarska wydaje orzeczenie na podstawie bezpośredniego badania funkcjonariusza oraz na podstawie dokumentacji lekarskiej i innych dokumentów dotyczących w szczególności przebiegu i warunków pełnienia służby w Milicji Obywatelskiej.

2. Jeżeli komisja lekarska uzna za uzasadnione, może:

- 1) orzec o istnieniu inwalidztwa również bez badania funkcjonariusza na podstawie posiadanej dokumentacji lekarskiej,
- 2) skierować funkcjonariusza na badanie dodatkowe lub specjalistyczne albo na obserwację szpitalną,
- 3) zbadać warunki, w jakich funkcjonariusz pełnił służbę w Milicji Obywatelskiej,
- 4) zażądać uzupełniającej dokumentacji.

§ 19. 1. Orzeczenia komisji lekarskich zapadają większością głosów członków komisji.

2. Członek komisji lekarskiej nie zgadzający się ze stanowiskiem większości może zgłosić na piśmie swoje odrębne zdanie wraz z uzasadnieniem. O zgłoszeniu odrębnego zdania dokonuje się adnotacji na formularzu orzeczenia.

§ 20. 1. Orzeczenie komisji lekarskiej powinno zawierać:

- 1) dokładny opis stanu zdrowia z rozpoznaniem lekarskim,
- 2) zaliczenie lub odmowę zaliczenia do jednej z grup inwalidów,
- 3) ustalenie związku inwalidztwa ze służbą w Milicji Obywatelskiej, a na wniosek organu emerytalnego również ustalenie związku śmierci ze służbą w Milicji Obywatelskiej,
- 4) ustalenie daty lub okresu powstania inwalidztwa na żądanie organu rentowego lub gdy w toku postępowania przed komisją lekarską okazało się, że inwalidztwo nie powstało w okresie służby w Milicji Obywatelskiej,
- 5) ustalenie wskazań i przeciwwskazań w sprawie zatrudnienia inwalidy,

- 6) ustalenie potrzeby leczenia, protezowania lub szkolenia przysposabiającego do pracy,
- 7) określenie miesiąca i roku badania kontrolnego oraz wskazanie, jakie badania specjalistyczne należy wykonać przed zgłoszeniem się na badanie kontrolne,
- 8) szczegółowe uzasadnienie orzeczenia,
- 9) podpisy wszystkich członków komisji biorących udział w wydaniu orzeczenia oraz pieczęć urzędową komisji,
- 10) pouczenie o prawie wniesienia odwołania, ze wskazaniem terminu do wniesienia i komisji właściwej do rozpatrzenia odwołania.

2. Orzeczenie komisji lekarskiej ogłasza przewodniczący tej komisji na posiedzeniu po zakończeniu badań.

3. Wypis z treści orzeczenia komisji lekarskiej doręcza się zainteresowanemu funkcjonariuszowi.

§ 21. 1. Od orzeczenia wojewódzkiej komisji lekarskiej przysługuje funkcjonariuszowi prawo odwołania się do Centralnej Komisji Lekarskiej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w ciągu 14 dni od daty otrzymania wypisu z treści orzeczenia.

2. Orzeczenie wydane po rozpatrzeniu odwołania od orzeczenia wojewódzkiej komisji lekarskiej, zaopatrzone przez Centralną Komisję Lekarską Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w klauzulę o zatwierdzeniu, jest ostateczne.

§ 22. Ostateczne orzeczenia wydane w trybie niniejszego rozporządzenia komisje lekarskie przesyłają organom emerytalnym lub kierownikom jednostek, którzy kierowali na badanie lub którzy występowali z wnioskiem o ustalenie związku śmierci funkcjonariusza (emeryta, rencisty milicyjnego) ze służbą.

§ 23. Szczegółową właściwość komisji lekarskich, tryb kierowania na badania przez te komisje, ich skład oraz szczegółowy tryb postępowania i wydawania orzeczeń normują przepisy wydane na podstawie art. 2a ust. 2 ustawy z dnia 31 stycznia 1959 r. o służbie funkcjonariuszy Milicji Obywatelskiej (Dz. U. z 1959 r. Nr 12, poz. 69 i z 1972 r. Nr 53, poz. 343).

Rozdział 7

Przepisy przejściowe i końcowe.

§ 24. Byli funkcjonariusze Milicji Obywatelskiej zaliczeni do jednej z grup inwalidów, którzy mieli wyznaczony termin badania kontrolnego przez komisje lekarskie do spraw inwalidztwa i zatrudnienia po dniu 1 stycznia 1973 r., zostaną poddani badaniu kontrolnemu przez właściwą komisję lekarską w nowym terminie wyznaczonym przez organ emerytalny.

§ 25. Przepisy rozporządzenia stosuje się również przy orzekaniu o inwalidztwie członków Ochotniczej Rezerwy Milicji Obywatelskiej, zaistniałym wskutek wypadku pozostającego w związku z wykonywaniem powierzonych im zadań w tej organizacji, a także o związku śmierci członka Ochotniczej Rezerwy Milicji Obywatelskiej z wykonywaniem takich zadań.

§ 26. Przepisy rozporządzenia stosuje się odpowiednio również przy orzekaniu o inwalidztwie osób objętych przepisami ustawy z dnia 10 grudnia 1959 r. o Służbie Wewnętrznej (Dz. U. Nr 69, poz. 436).

§ 27. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 stycznia 1973 r.

Minister Spraw Wewnętrznych: w z. H. Piątek

Minister Pracy, Płac i Spraw Socjalnych: W. Kawalec